

**Notitie : Quickscan flora en fauna Kerkweg-
Oost 157, Waddinxveen**

Datum : 30 oktober 2015
Opdrachtgever : Kroon Partners B.V.
Projectnummer : 211x07671
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen / Ineke Kroes

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig. Nabij het plangebied liggen enkele Natura 2000-gebieden en gezien het type ontwikkeling (woningbouw en aanleg weg) dient onderzocht te worden of (significant) negatieve effecten op voorhand uit te sluiten zijn.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) het Programma Ruimte zijn ruimtelijk vastgelegd in de Verordening Ruimte 2014. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn

vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (artikel 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten'). Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 20 mei 2015 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013.

Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

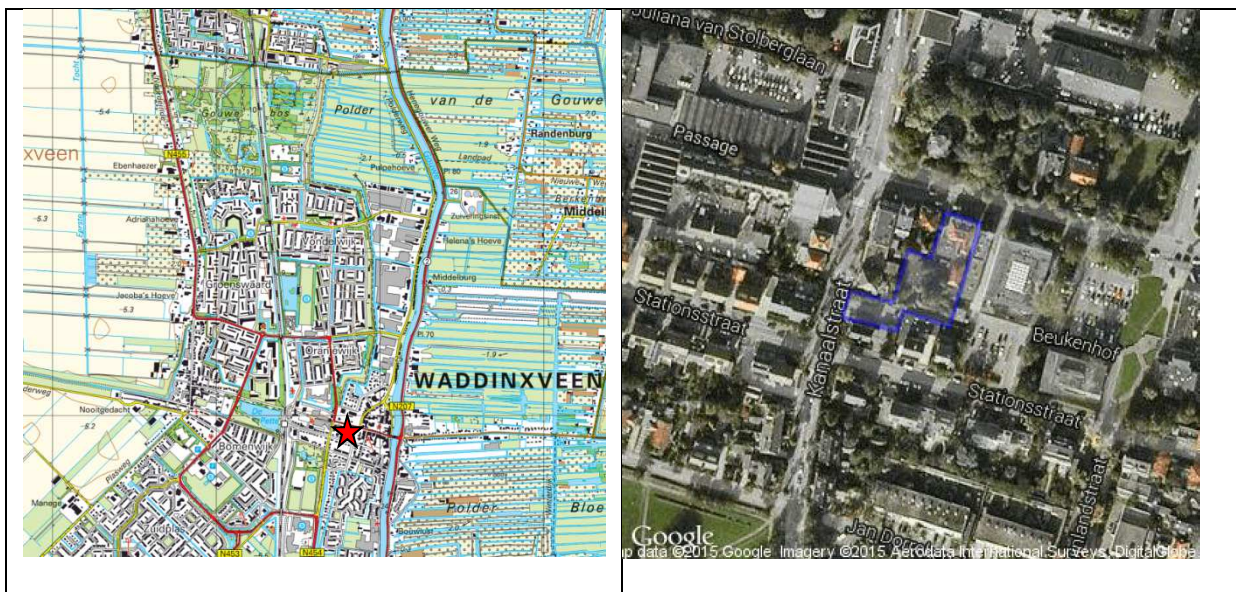
¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt aan de Kerkweg-Oost in de bebouwde kom van Waddinxveen. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn 140,1-475,4². Het plangebied bestaat uit bebouwing en tuin. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen.

Afbeelding 1 en 2. Ligging plangebied

Huidige situatie

In de huidige situatie staan in het plangebied een tweetal panden; een groot pand (voormalig postkantoor) aan de Kerkweg-Oost nr 157 en een klein pand in de achtertuin hiervan tussen het postkantoor en de bebouwing aan de Kanaalstraat. Oppervlaktewater is afwezig binnen het plangebied. Vegetatie is aanwezig in de achtertuin met hoog opgaande ruigtevegetatie van met name brandnetels en bramen en enkele opgaande en vrijstaande bomen. Naar de kanaalstraat toe bevindt zich een smalle strook openbaar groen (plantsoen) welke uit onderhouden grasvegetatie bestaat. Overige vegetatie (met name klimop) bevindt zich op en langs de westgevel van het voormalig postkantoor. De volgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied en directe omgeving.

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Voorzijde pand voormalig postkantoor

Gang oostzijde pand voormalig postkantoor

Achterzijde pand voormalig postkantoor

Opening tussen schoorsteen en dakbetimmering achterzijde

Smalle strook plantsoen aan zijde Kanaalstraat

Achterzijde achtertuin voormalig postkantoor

Tuin rondom pand tandartspraktijk

Tuin achterzijde pand voormalig postkantoor

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de sloop van een tweetal panden (het voormalig postkantoor en de huidige tandartspraktijk) ten behoeve van nieuwbouw. Hiervoor zal grondverzet worden gepleegd en vegetatie worden weggehaald waaronder kap van bomen in de achtertuin. De volgende afbeelding geeft een impressie van de (mogelijke) toekomstige situatie.

Afbeelding 3. Toekomstige situatie plangebied.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein ligt bijna 6 kilometer van het plangebied. Gezien de afstand tot en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op het Natura 2000 gebied op voorhand uitgesloten. In de planvorming zal derhalve geen rekening gehouden moeten te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS. In de planvorming voor deze ontwikkeling hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde soorten muur- en bermenplanten binnen het plangebied aangetroffen zoals uit de omgeving bekend zijnde prachtklokje en gele helmbloem (beide tabel 2). Er zijn voornamelijk bramen en brandnetels aangetroffen, naast struiken en bomen. Voor zowel het prachtklokje als de gele helmbloem is de tuin en bestrachte omgeving rond de gebouwen binnen en rond het plangebied te voedselrijk en te weinig kalkrijk. Overige beschermde soorten planten worden gezien het aanwezige ongeschikte biotoop niet verwacht. Negatieve effecten voor vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (egel, huisspitsmuis, etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken.

Het voorkomen van de strenger beschermde soort bever (tabel 3) is uit de omgeving bekend. Vaste verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied voor deze soorten zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Overige zwaarder beschermde soorten worden tevens niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen (allen zwaar beschermde soorten van tabel 3) waaronder de gebouw bewonende soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis en boom bewonende soorten als ruige dwergvleermuis. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er zijn voor vleermuizen geschikte potentiële vaste verblijfplaatsen aanwezig in het te slopen pand van het voormalig postkantoor (zie ook de foto van de opening tussen schoorsteen en dakbetimmering aan de achterzijde). In de te slopen tandartspraktijk en in de bomen in de achtertuin zijn geen geschikte vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. De bomen bevatten geen holtes en/of spleten die geschikt zijn voor vleermuizen.

De achtertuin binnen het plangebied kan enige waarde hebben als foerageergebied voor vleermuizen. Dit zal echter geen essentieel foerageergebied vormen. Er is in de directe omgeving ruim voldoende foerageergebied aanwezig, zoals een parkje met bomen en struiken tegenover het postkantoor. De aanwezigheid van (belangrijke) vliegroutes wordt tevens niet verwacht. Negatieve effecten voor foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen worden op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Met de sloop van het voormalig postkantoor zijn negatieve effecten op hierin mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten. Nader onderzoek naar het functionele gebruik van het voormalig postkantoor door vleermuizen is noodzakelijk.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogels waargenomen waaronder turkse tortel, kauw, merel, zwartkop, tjiftjaf en heggenmus. Broedende kauwen bevinden zich op het voormalig postkantoor, overige genoemde vogelsoorten zullen naar verwachting broeden in de opgaande vegetatie in de achtertuin.

Van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) is enkel de huismus aangetroffen in de bebouwing langs de kanaalstraat ten westen van het plangebied. Het plangebied zelf zal mogelijk een beperkt onderdeel uitmaken van het leefgebied voor huismus. De dakpannen van het postkantoor kunnen mogelijk geschikt zijn voor huismussen, hoewel het niet waarschijnlijk is. Voor gierzwaluwen is de dakconstructie van zowel het postkantoor als het tandartsgebouw ongeschikt. Voor overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in de (wijdere) omgeving kunnen broeden zoals sperwer en ransuil vormt het plangebied weinig waarde als leefgebied (foerageergebied) gezien het beperkte oppervlak.

Effectenbeoordeling

Voor de ontwikkeling zal bebouwing worden gesloopt en vegetatie worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die in de vegetatie kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Als broedseizoen kan hier de periode tussen half maart en half augustus globaal worden aangehouden. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen en indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

Met de ontwikkeling kunnen mogelijk nestlocaties van de huismus verloren gaan. Negatieve effecten voor de huismus zijn niet volledig uit te sluiten. Nader onderzoek naar het functionele gebruik van het voormalig postkantoor door huismussen is noodzakelijk.

Er zullen geen nestlocaties van de gierzwaluw of overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten verloren gaan. Daarnaast gaat er geen belangrijk leefgebied van in de omgeving broedende soorten verloren. Negatieve effecten voor overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vissen en voortplantingslocaties van amfibieën zijn op voorhand uitgesloten. Het is niet geheel uitgesloten dat een zwervend exemplaar van een algemene amfibieënsoort als gewone pad (tabel 1) binnen het plangebied voorkomt.

Het voorkomen van reptielen zoals de uit de wijdere omgeving bekend zijnde ringslang (tabel 3) binnen het plangebied wordt gezien de ongeschikte biotoop uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten zoals de uit de wijdere omgeving bekend zijnde groene glazenmaker (tabel 3) heeft het plangebied geen waarde door het ontbreken van geschikt biotoop. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten binnen het plangebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Conclusie en aanbevelingen

- Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen (allen zwaar beschermde soorten van tabel 3) waaronder de gebouw bewonende soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Er zijn voor vleermuizen geschikte potentiële vaste verblijfplaatsen aanwezig in het te slopen pand van het voormalig postkantoor. Met sloop van dit pand zijn negatieve effecten voor vleermuizen niet op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek naar het functionele gebruik van het voormalig postkantoor door vleermuizen is dan ook nodig.
- Binnen het plangebied is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de huismus niet geheel uit te sluiten. Nader onderzoek is noodzakelijk.
- Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten in de bomen, struiken en ruigtevegetatie in de achtertuin als ook in de vegetatie naast en op (klimop) de oostelijke gevel van het te slopen voormalig postkantoor. De nesten van vogelsoorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus worden aangehouden als broedseizoen. Door de werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren en/of door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op de aanwezigheid van broedende vogels, kunnen negatieve effecten voorkomen worden. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dienen de uitvoeringslocaties vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels door de vegetatie tijdig voor het broedseizoen te verwijderen.
- Binnen het plangebied zijn mogelijk enkele algemeen beschermde soorten (tabel 1) zoogdieren en amfibieën aanwezig. In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn geen specifieke maatregelen nodig voor zoogdieren en amfibieën.
- Negatieve effecten op streng beschermde soorten grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en overige ongewervelden als gevolg van de ontwikkeling zijn gezien het ontbreken van vaste verblijfplaatsen en geschikt leefgebied op de uitvoeringslocaties uitgesloten. Nader onderzoek hiernaar is niet aan de orde.